

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w dniu 12 kwietnia 2023 r.

na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

sprawy **K. S.**

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 9 czerwca 2022 r., sygn. IV Ka 1949/21,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie z dnia 12 maja 2021 r., sygn. II K 34/19/P

na podst. art. 535 § 3 k.p.k.

postanowił:

- 1. oddalić kasację obrońcy jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 maja 2021 roku, sygn. akt II K 34/19/P, Sąd Rejonowy w Krakowie uznał K. S. za winnego tego, że w okresie od nieustalonego dnia września 2015 roku do 27 lipca 2016 roku, w miejscowości E. w Wielkiej Brytanii, znęcał się psychicznie nad swoją żoną A. S. poprzez uzależnienie finansowe, krytykowanie, poniżanie, obrażanie, ograniczenie kontaktów z rodziną i znajomymi, groźby pozbawienia kontaktu z córką oraz kontrolowanie zachowania, tj. występku z art. 207 § 1 k.k. i za ten czyn na mocy art. 37a k.k. w zw. z art. 207 § 1 k.k. przy

zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

Powyższy wyrok został zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 9 czerwca 2022 roku, sygn. akt IV Ka 1949/21, w ten sposób, że za datę początkową przypisanego oskarżonemu czynu ustalono dzień 29 grudnia 2015 roku i obniżono karę grzywny do 200 stawek dziennych. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Kasację od wyroku sądu odwoławczego wniósł obrońca zarzucając bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w następstwie rażącej obrazy prawa materialnego, a to art. 111 § 1 k.k. wskutek braku spełnienia warunku odpowiedzialności karnej za czyn popełniony za granicą w wyniku błędnego uznania, że przypisane zachowanie stanowiło przestępstwo w Wielkiej Brytanii, a to z uwagi na brak stwierdzenia podwójnej karalności czynu *in concreto*, to jest przestępczości i karalności zachowania oskarżonego w miejscu jego popełnienia z uwzględnieniem prawa stanowionego oraz prawa sędziowskiego kraju systemu *common law*, na skutek zaniechania zwrócenia się do strony brytyjskiej, w trybie przewidzianym Konwencją europejską o informacji o prawie obcym sporządzonym w Strasburgu dnia 15 marca 1978 r. o dostarczenie informacji o prawie brytyjskim i praktyce jego stosowania, a nadto pominięcie przy rozstrzygnięciu sprawy odmowy wniesienia i popierania aktu oskarżenia przez prokuratora i skierowania skargi subsydiarnej przez pokrzywdzonego po upływie niemal dwóch lat od zarzucanego czynu, podczas gdy wedle brytyjskiej praktyki sądowej i tzw. doktryny nadużycia procesu (*doctrine of abuse of proces*), nie jest możliwe toczenie się postępowania, gdy może ono prowadzić do naruszenia zasad uczciwego procesu, co rozumiane jest jako nadmierne opóźnienie we wniesieniu sprawy lub wyzyskanie postępowania karnego dla celów toczącego się jednocześnie postępowania cywilnego, co miało miejsce w niniejszej sprawie, zaś brak podwójnej karalności *in concreto* czynu popełnionego za granicą stanowi negatywną przesłankę uniemożliwiającą prowadzenie procesu (art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k. względnie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k.).

Podnosząc powyższy zarzut obrońca wniósł o uchylenie wyroków sądów obu instancji i umorzenie postępowania.

W odpowiedzi na kasację prokurator oraz pełnomocnik pokrzywdzonej wniesli o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja obrońcy okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, co uzasadniało rozpoznanie jej na posiedzeniu w trybie przewidzianym przez art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

Tytułem wstępu zauważyć trzeba, że zgodnie z art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania za przestępstwo na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie dotyczy kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.). Z powyższego wynika jednoznaczny wniosek, iż dopuszczalność kasacji w sprawach, w których nie orzeczono bezwzględnej kary pozbawienia wolności – rzecz jasna poza kasacjami wnoszonymi w trybie art. 521 k.p.k. (vide art. 523 § 4 pkt 2 k.p.k.) – obejmuje wyłącznie zarzuty dotyczące bezwzględnych podstaw odwoławczych. W niniejszej sprawie to właśnie podniesiony przez obrońcę zarzut bezwzględnej przyczyny odwoławczej warunkował dopuszczalność rozpoznania kasacji, wobec faktu, iż wobec K. S. prawomocnie orzeczona została kara grzywny.

Przechodząc do podniesionego przez autora kasacji zarzutu stwierdzić należy, że warunek podwójnej karalności zostaje spełniony w sytuacji, gdy zarówno ustawa penalizująca dane zachowanie w państwie popełnienia czynu, jak też polska ustawa karna pozwalają *in concreto* na uznanie ustalonego zachowania za przestępstwo. Jeżeli zatem odpada odpowiedzialność karna ze względu na wyłączenie przestępności czynu wedle prawa obowiązującego w miejscu popełnienia czynu zabronionego, to warunek podwójnej karalności nie jest spełniony. W realiach niniejszej sprawy sąd odwoławczy zwrócił się do Ministerstwa Sprawiedliwości – Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka z wnioskiem o udzielenie tekstu prawa obcego oraz wyjaśnienie obcej praktyki sądowej. Przedmiotem zapytania były przepisy karne oraz praktyka sądowa obowiązująca w miejscowości E. w Wielkiej Brytanii, w Anglii, w hrabstwie C.,

dystrykcie E.– w okresie od września 2015 roku do 27 lipca 2016 roku, dotyczące penalizowania i karania za znęcanie psychiczne nad małżonkiem, poprzez uzależnienie finansowe, krytykowanie, poniżanie, obrażanie, ograniczanie kontaktów z rodziną i znajomymi, groźby pozbawienia kontaktu z córką oraz kontrolowanie zachowania (k. 388-388v). W odpowiedzi udzielono informacji, iż prawo Zjednoczonego Królestwa zawiera **bezpośredni** odpowiednik art. 207 polskiego Kodeksu karnego dopiero od 2015 roku. Jest nim art. 76 ustawy o poważnych przestępstwach (Serious Crime Act 2015) (k. 390). Nadto sąd pozyskał tekst ustawy o poważnych przestępstwach wraz z wytycznymi ustawowymi do tego przepisu w oryginale oraz tłumaczeniu dokonany przez tłumacza przysięgłego języka angielskiego (k. 432-451) oraz wytycznymi ustawowymi do art. 76 ustawy o poważnych przestępstwach (odpowiednikiem art. 270 k.k.) (k. 437-442). Wszystkie powyższe dokumenty sąd odwoławczy drobiazgowo i należycie rozważył, dochodząc do trafnego przekonania, iż spełniony został warunek podwójnej karalności z art. 111 § 1 k.k. Nie miejsce tutaj jednak na powtarzanie wszystkich słusznych argumentów, jakie padły w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, albowiem Sąd Najwyższy przyjmuje je za własne, odsyłając skarżącego do jego lektury. Końcowo jedynie nadmienić trzeba, że eksponowana przez obrońcę argumentacja odnosząca się do terminu skierowania aktu oskarżenia i analizy tej kwestii w kontekście prawa obcego jest wtórna i nie posiada znaczenia dla zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. oraz przesłanek podwójnej karalności wymienionych w art. 111 § 1 k.k. Kwestię różnic między ustawą polską a ustawą w miejscu popełnienia przestępstwa ustawodawca pozostawił w sferze fakultatywnej – do uznania sądu (art. 111 § 2 k.k.). Nieuwzględnienie tych różnic nie wpływa zaś na wystąpienie warunku podwójnej karalności czynu. Ustalenie kwestii podwójnej karalności nie może mieć bowiem charakteru stanowczego, tj. stwierdzającego że czyn zabroniony będący przedmiotem postępowania byłby podstawą wydania wyroku skazującego w miejscu jego popełnienia, a wystarczające jest ustalenie, po myśli art. 111 § 1 k.k., że jest on uznany za przestępstwo przez ustawę obowiązującą w miejscu jego popełnienia. Brak jest podstaw do analizowania w toku postępowania prowadzonego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej ocennych

elementów mogących wpłynąć na sposób i treść orzeczenia mogącego być wydanym w miejscu popełnienia przestępstwa, nie wchodzących w zakres art. 1 k.k. oraz niesprzecznych z pozyskanymi wytycznymi co do ich stosowania i ustaloną praktyką działania tamtejszych organów wymiaru sprawiedliwości.

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzić należy, że zarzut dotyczący zaistnienia uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. z uwagi na niespełnienie warunku z art. 111 § 1 k.k. – był oczywiście bezzasadny. W sprawie nie odnotowano też innych okoliczności, które wskazywałyby na wystąpienie innych uchybień przewidzianych w art. 439 § 1 k.p.k.

W związku z oddaleniem kasacji jako oczywiście bezzasadnej, Sąd Najwyższy obciążył skazanego K.S. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

[SOP]

[a!]